

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain muuttamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä syyskuuta 1997 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 110/1997 vp laiksi kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain muuttamiseksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Ulla Kumpulainen, sisäasiainministeriö
- erityisasiantuntija Jouko Heikkilä, Suomen Kuntaliitto.

Lisäksi oikeusministeriö, korkein hallinto-oikeus sekä Etelä-Suomen lääninhallitus ovat antaneet asiasta kirjalliset lausunnot.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annettua lakia. Ehdotuksen mukaan kunnalle voidaan suorittaa valtionosuutta valtion talousarviossa päätetyissä rajoissa aluehälytyskeskuksen ja kunnan muun palo- ja pelastustoimen hoidon kannalta tarpeellisen valtakunnallisen viestiverkon tai muun teknillisen järjestelmän muodosta-

miseksi, vaikka näistä hankinnoista aiheutuvat kustannukset eivät muodostu huomattaviksi. Samalla muutoksenhakumenettelyä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan hallintolainkäyttölakia. Esitys liittyy valtion vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen säätämistä. Valiokunta ehdottaa kuitenkin muutosta hal-

lituksen esityksen muutoksenhakua koskevaan 4 §:ään.

Voimassa olevan lain 4 §:n mukaan kunta on voinut ollessaan tyytymätön valtionosuuspäätökseen tehdä kirjallisen vaatimuksen päätöksen

oikaisemisesta päätöksen tehneelle valtionapuviranomaiselle. Muutoksenhausta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ei ole ollut erityissäännöstä, jolloin noudatettavaksi ovat tulleet muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/1950) säännökset. Niiden mukaan on lääninhallituksen oikaisuvaatimuspäätöksestä haettu muutosta lääninoikeudelta, minkä jälkeen on vielä ollut mahdollista valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Viime vuosina lääninhallitukset ovat valtionapuviranomaisina tehneet, kuntien määrästä riippuen, noin 5—15 palotoimen valtionosuuspäätöstä vuosittain. Oikaisuvaatimuksia ei lääninhallitusten päätöksistä ole juurikaan tehty.

Hallituksen esityksessä on ehdotettu oikaisuvaatimusmenettelystä luopumista niiden vähäisyyden takia. Esityksessä on katsottu, että oikaisuvaatimusmenettelyn säilyttäminen ennen varsinaista muutoksenhakua on tarpeetonta. Esityksessä on pidetty riittävänä sitä, että lääninhallituksen valtionapupäätöksestä voidaan ensiassteessa valittaa lääninoikeudelle, minkä jälkeen on vielä mahdollista valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lain 4 §:ää on ehdotettu muutettavaksi siten, että muutoksen hakemisen osalta viitattaisiin hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

Hallintovaliokunta katsoo, että koska palo- ja pelastustoimen valtionosuusasioissa muutoksenhakua on perinteisesti edeltänyt oikaisuvaatimusmenettely ja koska oikaisuvaatimusmenettely on valtionosuuspäätösten osalta mahdollista myös kuntien valtionosuuslain, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudes-

ta annetun lain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaan, ei oikaisuvaatimusmenettelystä luopumista nyt käsiteltävänä olevan lain osalta voida pitää perusteltuna pelkästään siitä syystä, että oikaisuvaatimuksia ei käytännössä ole juurikaan tehty. Menettelyn muutos voisi aiheuttaa käytännössä sekaannusta ja mahdollisia määräajan menetyksiä, koska oikaisuvaatimusmenettelyn määräaika on pitempi kuin valitettaessa. Kunnat ovat tottuneet käyttämään oikaisuvaatimusmenettelyä. Voidaankin pitää parempana, että päätöksen tehnyt viranomainen ensiasteena itse tutkii päätöksensä sisällön.

Hallintovaliokunta ehdottaa, että käsiteltävänä olevan lain 4 §:n oikaisuvaatimuksen tekemistä koskeva säännös säilytetään nykyisellään ja että pykälään lisätään uusi 2 momentti, joka sisältää säännöksen muutoksen hakemisesta oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen. Muutosta voisi hakea valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Oikaisuvaatimusmenettelyn säilyttäminen lain 4 §:ssä edellyttää hallituksen esityksessä olevan lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 2 momentin poistamista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutettuna.

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetun lain (560/1975) 1 §:n 3 momentti ja (poist.) 5 §, sellaisina kuin niistä on 1 §:n 3 momentti (poist.) laissa 1462/1995, sekä lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 ja nykyinen 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi sekä 4 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §
(Kuten HE)

4 §

(1 mom. kuten voimassa olevan lain 4 §)

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. (Uusi 2 mom.)

5 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten HE)

(2 mom. poist.)

(2 ja 3 mom kuten HE:n 3 ja 4 mom.)

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Matti Väistö /kesk
vpj. Kaarina Dromberg /kok
jäs. Valto Koski /sd
Pehr Löf /r
Hannes Manninen /kesk
Jukka Mikkola /sd

Iivo Polvi /vas
Veijo Puhjo /va-r
Erkki Pulliainen /vihr
Aulis Ranta-Muotio /kesk
vjäs. Outi Siimes /kok
Pia Viitanen /sd.

